

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

4-35/15-2347 № 26.11.18

Dosarul nr 2ac-91/18
Din _____

Curtea Constituțională
str. Alexandru Lăpușneanu 28

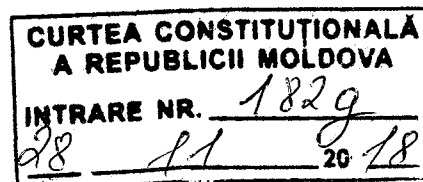
Curtea de Apel Chișinău, vă remite dosarul civil în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Lorinela Grup” împotriva Societății pe Acțiuni „Crioconstrucția” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, pentru examinarea excepției de neconstituționalitate în baza sesizării de la f.d. 197-200.

Anexă: sesizarea în original pe 7 file;

Copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2018.

Vicepreședintele colegiului civil
al Curții de Apel Chișinău

Nelea Budăi

S E S I Z A R E

**Privind excepția de neconstituționalitate
a art. 278 Cod civil al Republicii Moldova**

Prezentată în temeiul art.135 (1) lit.a), g) din Constituție

AUTORUL SESIZĂRII.

Avocatul Arhiliuc Ion, BAA „Corect”, mun. Chișinău, str. Nicolae Costin 59,
ap.120 tel. 069142216, e-mail: ionarhiliuc999@gmail.com

OBIECTUL SESIZĂRII.

Exercitarea controlului de constituționalitate a prevederilor art.278 Cod civil **”dacă instanța judecătorească a scos cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început pînă la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere”** sub aspectul corespunderii cu art.1 alin. (3) din Constituție – statul de drept, art.20 – accesul liber la justiție, art.23 – dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle și art.6 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului – dreptul la un proces echitabil.

Circumstanțele de fapt:

1. La data de 17 septembrie 2012 între S.R.L. „Lorinela Grup”, în calitate de subantreprenor și S.A. „Crioconstrucția” în calitate de Antreprenor general a fost încheiat contractul de subantrepriză nr. 555 prin care subantreprenorul s-a obligat să execute lucrări de construcție la grădinița de copii din s. Cruglic, r-nul Criuleni. S.R.L. „Lorinela Grup” a executat lucrări în valoare de 890 177,61 lei, la obiectivul Antreprenorului general: Grădinița de copii din satul Cruglic. Acest fapt se confirmă prin factura fiscală nr. FU3161780 din 27 decembrie 2012 și procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate, fiind semnate și ștampilate de S.A. „Crioconstrucția”. Din valoarea totală a lucrărilor executate, pîrîtul, în diferite tranșe a achitat suma de 305 424,00 lei, datoria debitoare fiind de 584 753,61 lei.
2. La data de 07 februarie 2013, de către S.R.L. „Lorinela Grup” în adresa S.A. „Crioconstrucția” a fost remisă o somație de plată, fiind primită de ultima la data de 14 februarie 2013, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție. În această somație a fost indicat expres termenul de plată – 3 zile calendaristice, însă această somație a fost ignorată, iar reclamanta S.R.L. „Lorinela Grup” la data de 17 februarie 2013 a aflat despre dreptul său încălcat, astfel că anume la data

de 17 februarie 2013 a început să curgă primul termen de prescripție extinctivă în acest caz.

3. La data de 05 decembrie 2013, S.A. „Crioconstrucția” a furnizat în adresa S.R.L. „Lorinela Grup” nisip-prundiș și servicii auto în sumă totală de 5573 lei, eliberând în acest sens factura fiscală nr.JJ1567236 din 05 decembrie 2013, sumă pe care S.R.L. „Lorinela Grup” a trecut-o în contul stingerii datoriei de către S.A. „Crioconstrucția”, prin compensare. Astfel, la data de 05 decembrie 2013 pârîtul S.A. „Crioconstrucția” a efectuat o acțiune (livrarea serviciilor în contul datoriei) de recunoaștere a datoriei față de S.R.L. „Lorinela Grup”, iar termenul de prescripție extinctivă s-a întrerupt în temeiul art. 277 alin. (1) lit.b) Cod civil, începînd să curgă un nou termen de prescripție extinctivă din data de 06 decembrie 2013.
4. La data de 20 iulie 2015, S.R.L. „Lorinela Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.A. „Crioconstrucția” cu privire la încasarea datoriei. **Prin încheierea judecătoreii Criuleni din 21 iulie 2015, acțiunea civilă a fost acceptată pe rol, iar cauza a fost numită spre examinare.** Pârîtul SA „Crioconstrucția” avînd un comportament de rea-credință a invocat faptul nerespectării căii prealabile (un argument fals, or calea prealabilă a fost respectată) doar peste un an din momentul primirii acțiunii civile în procedură, iar pe parcursul acestui an a depus recursuri împotriva aplicării măsurii de asigurare a acțiunii, neinvocînd faptul că nu ar fi fost respectată calea prealabilă imediat după ce a aflat despre acțiunea depusă. Prin încheierea judecătoreii Criuleni din 27 iunie 2016, în temeiul art.267 lit.a) CPC, s-a dispus scoaterea de pe rol a acțiunii, din motivul nerespectării procedurii prealabile de soluționare a litigiului. Această încheiere a fost contestată în termenul prevăzut de lege, iar prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2016, s-a respins recursul și s-a menținut încheierea primei instanțe. **Mai mult ca atît, împotriva deciziei irevocabile a Curții de Apel Chișinău din 19.12.2016, prin care a fost respins recursul declarat de SRL "Lorinela Grup", fiind menținută încheierea ilegală a Judecătoreii Criuleni din 27.06.2016, privind scoaterea cererii de pe rol, avocatul Ion Arhiliuc a depus o Cerere la CEDO, care a fost acceptată și se află pe rol la Curtea Europeană: „Cererea nr. 52407/17 Lorinela Grup SRL v. the Republic of Moldova - data introductivă: 13 iulie 2017”. (informația a fost anexată la dosar în prima instanță).**
5. La data de 28 aprilie 2017, SRL „Lorinela Grup” a depus repetat cerere de chemare în judecată împotriva SA „Crioconstrucția” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a dobânzii de întârziere.
6. Prin hotărîrea judecătoreii Anenii Noi din 21 decembrie 2017 a fost respinsă ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Lorinela Grup” împotriva SA „Crioconstrucția” privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și penalității. Instanța de fond a respins acțiunea invocînd anume prevederile

art.278 Cod civil, menționând că termenul în interiorul căruia prima acțiune civilă s-a aflat pe rolul instanțelor de judecată urmează a fi inclus în calculul termenului de prescripție extinctivă.

7. În termenul legal, SRL "Lorinela Grup" a contestat hotărârea primei instanțe cu apel, iar cauza este pe rolul Curții de Apel Chișinău.
8. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2018 s-a solicitat Plenului Curții Supreme de Justiție emiterea unui aviz consultativ cu privire la modul de aplicare a prevederilor art.278 Cod civil, cu explicarea următoarelor aspecte:
 - a) În cazul scoaterii cererii de pe rol, din ce moment continuă cursul prescripției extinctive și dacă perioada aflării acțiunii inițiale pe rol, se include sau nu în calculul termenul de prescripție extinctivă în cazul depunerii acțiunii repetate?
 - b) Dacă perioada aflării pe rol a acțiunii civile până la scoaterea ei de pe rol se include în calculul termenul prescripției extinctive în cazul depunerii acțiunii repetate, reieșind din exercitarea cu rea-credință a drepturilor procesuale de pârît, care a solicitat scoaterea cererii de pe rol din motivul nerespectării procedurii prealabile doar peste un an din momentul depunerii acțiunii, limitează sau nu reclamantul în dreptul său de a se adresa repetat în instanța de judecată cu aceeași cerere de chemare în judecată, în condițiile expirării termenului prevăzut la art.267 Cod civil, în perioada aflării acțiunii pe rolul instanței de judecată?
9. Prin încheierea Plenului Curții Supreme de Justiție din 22 octombrie 2018 a fost respinsă solicitarea de a emite avizul consultativ. Plenul a menționat că nu este necesară emiterea unui aviz consultativ, or, nu există o dificultate în aplicarea corectă a normei de drept material, iar cadrul legal (art. 278 Cod civil) ce reglementează întrebările formulate de către instanța de apel care examinează cauza civilă vizată în ordine de apel este cert, clar și expres, doar că urmează a fi aplicat întocmai, de către instanță.

Dreptul pertinent:

1.Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. Or, acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

2. Prevederile relevante ale Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997) sunt următoarele:

Articolul 6 Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.”

3. Codul civil al RM

Articolul 267. Termenul general de prescripție extinctivă

(1) Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Articolul 277. Întreruperea cursului prescripției extinctive

(1) Cursul prescripției extinctive se întrerupe: a) în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit; b) în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria.

(2) După întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extinctivă.

Articolul 278. Cursul prescripției în cazul scoaterii cererii de pe rol

Dacă instanța judecătorească a scos cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început pînă la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere.

EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI.

Din start urmează de menționat, că Curtea Constituțională a RM în jurisprudența sa constantă a reținut că dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, **cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit. Cu toate acestea, limitările nu trebuie să restrângă dreptul de acces într-atât, încât să fie atinsă însăși substanța sa.**

Convenția europeană a drepturilor omului garantează exercitarea unor drepturi concrete și efective nu iluzorii.

Consider că prevederile art.278 Cod civil sunt neconstituționale sub aspectul, că aceste prevederi legale nu sunt clare și previzibile, instituind o limitare ce restrînge dreptul de acces la justiție, deoarece această normă legală nu reglementează expres dacă perioada aflării acțiunii inițiale pe rol, se include sau nu în calculul termenului de prescripție extintivă în cazul depunerii acțiunii repetate, fapt care duce la interpretări abuzive din partea instanțelor de judecată ce au ca efect restrîngerea dreptului de acces liber la justiție.

Doctrina dreptului civil interpretează prevederile art.278 Cod civil, în sensul că dacă acțiunea este scoasă de pe rol, termenul în interiorul căruia acțiunea s-a aflat pe rolul instanței de judecată, nu se include în termenul de prescripție, iar termenul de prescripție urmează de calculat adunînd perioada scursă pînă la intentarea acțiunii și perioada de după scoaterea cererii de pe rol.

În acest sens **Comentariul Codului Civil al Republicii Moldova** elaborat de profesori notorii de drept, **cu participarea judecătorilor de la Curtea Supremă de Justiție**, în volumul I, pag.545 indică următoarele:

”Scoaterea cererii de pe rol în conformitate cu aceste temeuri nu lipsesc reclamantul de dreptul de a se adresa repetat în instanță, după ce va înlătura împrejurările, care au servit drept teme pentru scoaterea cererii de pe rol. În acest caz, din momentul în care a fost înaintată acțiunea inițială și pînă la emiterea încheierii de scoatere a cererii de pe rol, termenul de prescripție nu curge (se suspendă); însă din data acestei încheieri curgerea termenului de prescripție continuă după regula generală, adică în termenul de prescripție se include timpul scurs pînă la înaintarea inițială a acțiunii.”

Totodată, textul art.278 Cod civil lasă loc de interpretări extinsive defavorabile în detrimentul dreptului de acces liber la justiție, deoarece în norma legală de la art.278 Cod civil nu este stipulat expres de la care moment continuă să

curgă prescripția extinctivă, adică nu este indicat, că cursul prescripției extinctivă continuă să curgă din momentul scoaterii cererii de pe rol.

Existența unei probleme de constituționalitate este confirmată și prin modul de aplicare și interpretare a prevederilor art. 278 Cod civil, pe care l-a dat instanța de fond (Judecătoria Anenii Noi) în hotărîrea sa din 21 decembrie 2017. În hotărîrea motivată din 21 decembrie 2017 de respingere a acțiunii pe motivul tardivității, instanța de fond nu face nici o referire la perioada de timp în care acțiunea inițială s-a aflat pe rolul instanței de judecată, lăsînd tacit să se înțeleagă că instanța de fond a avut în vedere că această perioadă urmează a se calcula în termenul de prescripție extinctivă.

Este de menționat, că interpretarea pe care o au instanțele de judecată, precum că termenul în interiorul căruia s-a aflat acțiunea pe rol urmează a fi inclus în termenul de prescripție extinctivă, este o interpretare abuzivă a legii, rezultată din caracterul neclar și imprevizibil a prevederilor art.278 Cod civil și are ca efect incontestabil îngrădirea dreptului la un proces echitabil.

Existența problemei de constituționalitate a prevederilor art.278 Cod civil, este confirmată și din conținutul proiectului de modificare a Codului civil, care deja a fost aprobat de către Parlamentul RM și urmează să intre în vigoare în anul 2019.

Prevederile art.278 Cod civil au fost modificate și vor intra în vigoare, după cum urmează:

”Articolul 278. Cursul prescripției în cazul restituirii ori scoaterii cererii de pe rol sau anulării ordonanței

(1) Dacă instanța judecătorească a scos cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început pînă la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere.

(2) **Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data cînd a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol ori de anulare a ordonanței, depune o nouă cerere, prescripția este considerată întreruptă prin cererea precedentă, cu condiția însă ca noua cerere să fie admisă.**”

În nota explicativă la modificarea prevederilor art.278 Cod civil, Ministerul Justiției menționează următoarele:

” *La art. 278 (cursul prescripției în cazul restituirii ori scoaterii cererii de pe rol sau anulării ordonanței) alin.(2) din Cod, **Proiectul face precizarea importantă** că dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data cînd a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol ori de anulare a ordonanței, depune o nouă cerere, prescripția este considerată întreruptă prin cererea precedentă, cu condiția însă ca noua cerere să fie admisă. Soluția se regăsește în art. 2539(2) Cod civil al României cu diferența că termenul e de 6 luni; art. 204 Cod civil al Federației Ruse în redacția Legii federale N 100-Φ3 din 7 mai 2013, cu diferența că se impune condiția suplimentară ca reclamantul să nu aibă culpă în survenirea incidentului procesual; art. III. – 7:302(2) DCFR.*”

Această modificare importantă pe care deja a operat-o legiuitorul, denotă în mod incontestabil acel fapt, că textul actual al art.278 Cod civil, este unul imprevizibil și imprecis, care restrânge în mod neîntemeiat accesul liber la justiție.

CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII.

În urma celor menționate,

SOLICIT:

- Examinarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională în vederea controlului constituționalității prevederilor art.278 Cod civil **"dacă instanța judecătorească a scos cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început pînă la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere"** sub aspectul corespunderii cu art.1 alin. (3) din Constituție – statul de drept, art.20 – accesul liber la justiție, art.23 – dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatorile și art.6 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului – dreptul la un proces echitabil.
- Anterior Curtea Constituțională a RM n-a examinat constituționalitatea art.278 Cod civil al RM.

DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA.

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Avocat

Arhiliuc Ion

20 noiembrie 2018

mun. Chișinău

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Cimpoi

Judecătorii

Ion Secrieru și Aliona Danilov

Grefier

Daniel Bulgaru

examinând în ședință publică problema ridicării excepției de neconstituționalitate ridicată de către reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Lorinela Grup”, avocatul Ion Arhiliuc, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Lorinela Grup” împotriva Societății pe Acțiuni „Crioconstrucția” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, împotriva hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 21 decembrie 2017, prin care cererea a fost respinsă ca depusă cu încălcarea termenului de prescripție,

c o n s t a ț ă :

La data de 28 aprilie 2017, SRL „Lorinela Grup” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva SA „Crioconstrucția” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere.

Prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 21 decembrie 2017 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Lorinela Grup” împotriva SA „Crioconstrucția” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

La 22 decembrie 2017 și la 06 februarie 2018, în termenul stabilit de lege SRL „Lorinela Grup” a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 21 decembrie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În ședința instanței de apel la data de 20 noiembrie 2018 reprezentantul SRL „Lorinela Grup” avocatul Ion Arhiliuc a depus o cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, solicitând ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 278 Cod civil, în partea ce ține de sintagma *„dacă instanța judecătorească a scos de cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere”*, sub aspectul corespunderii cu art. art. 1 alin. (3), 20, 23 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului (f.d. 197-199).

Consideră că, prevederile art.278 Cod civil sunt neconstituționale, or aceste prevederi legale nu sunt clare și previzibile, instituind o limitare ce restrânge dreptul de acces la justiție, deoarece această normă legală nu reglementează expres dacă perioada aflării acțiunii inițiale pe rol, se include sau nu în calculul termenul de prescripție extinctivă în cazul depunerii acțiunii repetate, fapt care duce la interpretări abuzive din partea instanțelor de judecată ce au ca efect restrângerea dreptului de acces liber la justiție.

Doctrina dreptului civil interpretează prevederile art. 278 Cod civil, în sensul că dacă acțiunea este scoasă de pe rol, termenul în interiorul căruia acțiunea s-a aflat pe rolul instanței de judecată, nu se include în termenul de prescripție, iar acesta urmează de calculat adunând perioada scursă pînă la intentarea acțiunii și perioada de după scoaterea cererii de pe rol.

În acest sens Comentariul Codului civil al Republicii Moldova elaborat de profesori notorii de drept, cu participarea judecătorilor de la Curtea Supremă de Justiție, în volumul I, pag.545 indică că „Scoaterea cererii de pe rol în conformitate cu aceste temeuri nu lipsesc reclamantul de dreptul de a se adresa repetat în instanță, după ce va înlătura împrejurările, care au servit drept temei pentru scoaterea cererii de pe rol. În acest caz, din momentul în care a fost înaintată acțiunea inițială și pînă la emiterea încheierii de scoatere a cererii de pe rol, termenul de prescripție nu curge (se suspendă), însă din data acestei încheieri curgerea termenului de prescripție continuă după regula generală, adică în termenul de prescripție se include timpul scurs pînă la înaintarea inițială a acțiunii”.

Totodată, textul art. 278 Cod civil lasă loc de interpretări extinsive defavorabile în detrimentul dreptului de acces liber la justiție, deoarece în norma legală de la art. 278 Cod civil nu este stipulat expres de la care moment continuă să curgă prescripția extinctivă, adică nu este indicat, dacă cursul prescripției extinctivă continuă să curgă din momentul scoaterii cererii de pe rol.

Existența unei probleme de constituționalitate este confirmată și prin modul de aplicare și interpretare a prevederilor art. 278 Cod civil, pe care l-a dat instanța de fond – Judecătoria Anenii Noi în hotărîrea din 21 decembrie 2017, în partea motivată din 21 decembrie 2017 de respingere a acțiunii pe motivul tardivității, instanța de fond nu face nici o referire la perioada de timp în care acțiunea inițială s-a aflat pe rolul instanței de judecată, lăsând tacit să se înțeleagă că instanța de fond a avut în vedere că această perioadă urmează a se calcula în termenul de prescripție extinctivă.

Este de menționat, că interpretarea pe care o dau instanțele de judecată, precum că termenul în interiorul căruia s-a aflat acțiunea pe rol urmează a fi inclus în termenul de prescripție extinctivă, este o interpretare incorectă a legii, rezultată din caracterul neclar și imprevizibil a prevederilor art.278 Cod civil și are ca efect incontestabil îngrădirea dreptului la un proces echitabil.

Existența problemei de constituționalitate a prevederilor art.278 Cod civil, este confirmată și din conținutul proiectului de modificare a Codului civil, care deja a fost aprobat de către Parlamentul RM și urmează să intre în vigoare în anul 2019.

Prevederile art.278 Cod civil au fost modificate și vor intra în vigoare, după cum urmează:

„Articolul 278. Cursul prescripției în cazul restituirii ori scoaterii cererii de pe rol sau anulării ordonanței

(1) Dacă instanța judecătorească a scos cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere.

(2) Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol ori de anulare a ordonanței, depune o nouă cerere, prescripția este considerată întreruptă prin cererea precedentă, cu condiția însă ca noua cerere să fie admisă.”

În nota explicativă la modificarea prevederilor art.278 Cod civil, Ministerul Justiției menționează următoarele:

„La art. 278 (cursul prescripției în cazul restituirii ori scoaterii cererii de pe rol sau anulării ordonanței) alin. (2) din Cod, Proiectul face precizarea importantă că dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol ori de anulare a ordonanței, depune o nouă cerere, prescripția este considerată întreruptă prin cererea precedentă, cu condiția însă ca noua cerere să fie admisă. Soluția se regăsește în art. 2539 (2) Cod civil al României cu diferența că termenul e de 6 luni; art. 204 Cod civil al Federației Ruse în redacția Legii federale N100-03 din 7 mai 2013, cu diferența că se impune condiția suplimentară ca reclamantul să nu aibă culpă în survenirea incidentului procesual; art. III. – 7:302(2) DCFR)”.

Această modificare importantă pe care deja a operat-o legiuitorul, denotă în mod incontestabil acel fapt, că textul actual al art. 278 Cod civil, este unul imprevizibil și imprecis, care restrânge în mod neîntemeiat accesul liber la justiție.

Reprezentantul intimatului Societatea pe Acțiuni „Crioconstrucția”, avocatul Anatolie Gîjdianu a solicitat respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Audiind explicațiile reprezentanților părților prezente în ședința de judecată, studiind și analizând materialele cauzei instanța de apel conchide că, există teme de admitere a cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate al 278 Cod civil reieșind din următoarele motive.

Potrivit art. 12¹ CPC, legiuitorul prevede expres ridicarea excepției de neconstituționalitate: În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

Potrivit art. 134 din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova, care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Iar potrivit art. 135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin hotărîrea nr. 2 din 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a relatat că, judecătorul ordinar, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau de reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4)

nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate și a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate, constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decît doar în condițiile menționate de Curte în prezenta Hotărîre.

Colegiul observă că, obiectul excepției de neconstituționalitate, așa cum a fost formulat de reprezentantul apelantului SRL „Lorinela Grup”, constituie dispozițiile 278 Cod civil, în partea ce ține de sintagma *„dacă instanța judecătorească a scos de cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început pînă la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere*, care contravine dispozițiilor art. art. 1 alin. (3), 20, 23 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului.

Instanța de apel reține că, în temeiul art.135 alin.(1) lit.g) din Constituție, art.4 alin.(1), lit.g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.4 alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative, ține de competența Curții Constituționale.

Respectiv, sub aspectul întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărîrea nr.2 din 09 februarie 2016, instanța de apel menționează că norma vizată de către apelantul SRL „Lorinela Grup”, constituie obiect a controlului de constituționalitate, fiind întrunite condițiile indicate în hotărîrea Curții Constituționale pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. lit.a) și g) din Constituție.

Colegiul civil remarcă că, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către parte în proces, apelantul-reclamant SRL „Lorinela Grup”, iar norma vizată nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din aceste considerente, ținînd cont de faptul că norma solicitată a fi supusă controlului de constituționalitate urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei deduse judecății, avînd în vedere că Colegiul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, astfel, instanța de apel, examinînd condițiile menționate supra, necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, ajunge la concluzia că, acestea sunt întrunite, din care considerente demersul SRL „Lorinela Grup” urmează a fi admis.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. art. 12¹, 269-270 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d i s p u n e:

Se admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate ridicată de către reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Lorinela Grup”, avocatul Ion Arhiliuc.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a art. 278 Cod civil, în partea ce ține de sintagma *„dacă instanța judecătorească a scos de cererea de pe rol, cursul prescripției*

extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere” sub aspectul corespunderii cu art. art. 1 alin. (3), 20, 23 din Constituția Republicii Moldova

Se expediază cauza civilă nr. 2ac-91/18 Curții Constituționale.

Până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Lorinela Grup” împotriva Societății pe Acțiuni „Crioconstrucția” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței judecătorești,

Iulia Cimpoi

Judecătorii

Ion Secrieru

Copia corespunde originalului

Aliona Danilov

Iulia Cimpoi